

Przeostroga przed niewczesnym zaytem i przed nieuzasadnionym stream

**Sprawy dnia dzisiejszego
na radzieckich
scenach teatralnych**

Napisał Seweryn Pollak

KILKA dni temu przybył do Polski zespół Państw. Moskiewskiego Teatru pod kier. artystycznym Mikołaja Ochłopkowa. Wszystkie teatry moskiewskie są teatrami reperturowymi, to znaczy, że każdy z nich w każdym dniu tygodnia gra inną sztukę klasyczną lub współczesną. Ponieważ w Moskwie, prócz teatrów dziecięcych, młodzieżowych, lub kukielkowych, na liczyłem z programów sadząc — 12 wielkich scen — repertuar jest więc tak wielki, że można by — są — tego istnieje, zwracał, że kilka teatrów wystawia w tym samym czasie te same sztuki. Powstaje stąd możliwość porównywania interpretacji i gry aktorów, w czym publiczność teatralna Moskwy zdaje się być rozumowana.

Różnorodność repertuaru jest ogromna: od Calderona do Sheridana, „Szkoty obnów” i od „Psa ogrodniczkę” Lope de Vego do „Zagadnienia rosyjskiego” Simonowa, „Wielkich dni” Witkacy oraz „Tani” Arbuzowa, sztuk poruszających najbardziej aktualne problemy polityczne i społeczne. O repertuarze klasycznym wystarczy wspomnieć, że z jednakią powodzeniem grane są zarówno sztuki klasyczne zachodnio-europejskie, jak i rosyjskie, o czymś więcej wybierz przewagę tych ostatnich: Gogol, Ostrowski i Czechow nie schodzą dosłownie z afiszów.

Sprawy dnia dzisiejszego

DRAMATURGI radzieccy opierają tematykę swoich utworów na istotnych dla najszerszych mas przeżyciach i zagadnieniach współczesnych. Do takich dramatów należą: Mikołaj Wirta, autor „Wielkich dni”, sztuki obrazującej zwycięstwo pod Stalingradem, Anatol Sofronow, autor sztuki pt. „Moskiewski Charakter”, która ostatnio zdobyła sobie duży rozgłos, jest grana w wielu teatrach radzieckich oraz Boris Tomaszow, twórca sztuki pt. „Wielka Moc”.

W „Wielkiej Mocy” autor, który widziwi zastanowić się nad dwoma zagadnieniami: jedno — to problem rodziny, drugie — to problem stosunku do Zachodu i osłabienie jego kultury materialnej. Sprawa ta — to powzięte zagadnienie społeczno-polityczne. Charakteryzuje ją w pewnej mierze wyjątek z mowy Manilińskiego, wygłoszonej w swoim czasie na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa w Nowym Jorku.

„Dla nas, obywateli radzieckich — mówił on — wydaje się dziwnym, gdy przy stole dyplomatycznym jeden z partnerów, odsuwając popielniczkę od swego sąsiada, rozpryskuje się w facylacyjnych przeprosinach, podczas gdy w tej samej chwili usiłuje przesunąć granice naszego kraju, powiadamy Albanii, o wiele kilometrów i nie tylko, że nie przeprosza, lecz urzęduje przy tym za tarczy granicznej i krzyczy o stanie wojny z Albanii. Wyrażają ubolewanie, gdy ledwie koncem stołu dotknie nogi sąsiada przy stole, a w tym samym czasie prowadzą do wieńców, rzyli na wyspy republikanów, niszczą demokracji w Grecji i nie tylko nie wyrażają przy tym ubolewania, lecz zniechęca się, gdy ich się za to

krytykuje. Dzięki za podaną przez sąsiada zapalkę, a jednocześnie odbierają Indonezji nątkę i surowce i nie tylko nie dziękują Indonezji, lecz wyrażają nie zadowolenie, gdy Indonezja przechwyci temu się bronii. Jak panowie widzicie, istnieją różne pojęcia na stosunki między państwami, narodami i ludźmi”.

Jeśli uznamy, że od zachwyty nad amerykańskimi udoskonaleniami, zapalniczkami i najnowszym systemem maszynek do golienia pro wadzi prosta droga do zachwyty nad najnowszym systemu maszynami eksploatacji i mordu ludzi, nad armatami, czołgami i bombą atomową, a jeśli nie do zachwyty, to przynajmniej do lekkości stwierdzeń w sensie „coż my możemy wobec tych, którzy wynaleźli udoskonalone szelki, zapalniczkę i bomby atomowe” — to dojdziemy do wniosku, że obrona moralna obywatela radzieckiego przed bałwochwalstwem wobec zagranicznych żyletek ma swój głęboki sens polityczny.

Tendencja do wykazania obywatelom radzieckim, że nie tylko nie ustępują zagranicy pod względem kultury umysłowej i materialnej, ale ją przewyższają, zatacza coraz szersze kręgi. Ta tendencja jest jednym z zasadniczych motywów wielu sztuk radzieckich. Dla publiczności radzieckiej teatr jest jednym z czynników, wyprowadzających ją bezpośrednio środkami artystycznymi w najbardziej żywe sprawy dnia dzisiejszego.

Repe-tuar teatru dramatu

MOSKIEWSKI Teatr Dramatyczny poza utworami klasycznymi, o których wspominałem w wstępie, uwzględnia w swym repertuarze właśnie utwory pojęte jako środek bezpośredniego oddziaływania politycznego, toteż repertuar, z którym teatr ten przybył do Polski, ukazuje polskiemu widzowi nie tylko walory artystyczne współczesnej dramaturgii radzieckiej, lecz również te, czym żyła obecnie szerokie rzesze radzieckie, i co jest treścią radzieckiej rzeczywistości.

Express Włocławski

14. IV. 49 r.

„Sąd Honorowy”
w wykonaniu
Moskiewskiego
Teatru
Dramatycznego

